

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Zuzanou Bystřickou, v právní věci žalobce: **D. T. N.**, nar., státní příslušnosti Vietnamské socialistické republiky, bytem, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 9. 2016, č. j. OAM-704/ZA-ZA11-HA11-2016,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

Žalobce je státním příslušníkem Vietnamské socialistické republiky, na území České republiky pobýval od března 2008. Jak vyplývá z výpisu z evidence cizinců s povoleným pobytem na území České republiky, který je součástí správního spisu, posledním pobytem žalobce v ČR byl dlouhodobý pobyt od 16. 10. 2010 do 15. 10. 2012. Žalobce uváděl, že pobyt mu byl zrušen z důvodu nevyzvednutí pošty na adrese pobytu z důvodu práce mimo toto bydliště. Dále žalobce tvrdil, že proti rozhodnutí o ukončení pobytu podal odvolání, načež obdržel vízum za účelem strpění. V červenci roku 2016 proběhla pobyťová kontrola u žalobce a bylo zjištěno, že tomuto vízu vypršela platnost, a proto byl žalobci vystaven

výjezdni příkaz. Jak vyplývá ze správního spisu, žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice podal žalobce dne 17. 8. 2016.

Rozhodnutím ze dne 26. 9. 2016, č. j. OAM-704/ZA-ZA11-HA11-2016 Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky neudělilo žalobci mezinárodní ochranu dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný neshledal důvod pro udělení mezinárodní ochrany v řádné z jejích forem. Konstatoval, že bylo objasněno, že důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je zrušení jeho povolení k pobytu na území České republiky. Žalobce nechce žít v zemi původu, kterou považuje za nedemokratickou, neboť během jízd se služebním vozem byl zastavován policií v rámci služebních kontrol, policisté po něm požadovali úplatky, i když se nedopustil protizákonného jednání.

II. Obsah žaloby

Žalobce se domáhá zrušení napadeného rozhodnutí, neboť jím bylo zasaženo do jeho práv a oprávněných zájmů. Žalovaný nepostupoval v souladu s § 4 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád v platném znění. Žalobce byl žalovaným předvolán na 24. 8. 2016 k úkonu, nazvanému pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Ihned po jeho provedení byl proveden další úkon, a to seznámení s podklady. O tomto úkonu však žalobce nebyl předem informován a neměl tedy dostatečný čas na přípravu. Proto nevyslovil žádné námítky a návrhy na doplnění dokazování na podporu svých tvrzení, čímž došlo k neprokázání nezákonného jednání policejních složek v domovském státě žalobce. Toto jednání žalovaného bylo v rozporu s § 4 odst. 3 správního řádu. Žalobce odkázal na komentář k uvedenému ustanovení, zdůraznil, že neměl čas na přípravu k provedenímu úkonu.

Dále žalobce nesouhlasí s postupem žalovaného v otázce aplikace zákona o azylu, neboť skutkový stav nepodřadil pod žádnou právní normu upravující udělení mezinárodní ochrany. Naplněním důvodů pro udělení mezinárodní ochrany se žalovaný zabýval jen povrchně, a proto vyhodnotil žalobcovu žádost za účelovou. Poznámka žalovaného, že se měl žalobce obrátit na kompetentní orgány v jeho domovském státě, a to i přes to, že tyto orgány pracují vždy v součinnosti, pod rouškou budování komunismu, je zcestná, neboť by se tím žalobce vystavil skutečné perzekuci. Jednání policie ve Vietnamu je obdobné, jako tomu bylo v totalitním Československu. Nadřazené chování policie, požadování z její strany úplatků a ponižování, žalobce vnímá minimálně jako vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 1 a odst. 2 zákon o azylu.

III. Vyjádření žalovaného

Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že dle spisového materiálu lze doložit, že byl žalobce předvolán k seznámení s podklady rozhodnutí ve věci. Tato výzva mu byla doručena, což stvrdil svým podpisem dne 19. 8. 2016, jelikož k seznamování žalobce s podklady pro rozhodnutí došlo dne 24. 8. 2016, měl žalobce dostatečný čas na přípravu. Žalovaný tedy svým postupem nijak neporušil § 4 odst. 3 správního řádu. Nadto uvedl, že všechny výzvy, které byly žalobci dne 19. 8. 2016 doručeny (mezi nimiž bylo i předmětné předvolání), byly dvoujazyčné, aby jim žalobce i ve svém rodném jazyce porozuměl. Tato žalobcová námitka se

tedy zcela rozchází s reálným postupem žalovaného. Námitka ohledně nedostatečného posouzení důvodnosti žádosti žalobce také není důvodná. V průběhu správního řízení měl žalobce dostatek prostoru pro uvedení všech rozhodných skutečností. Z toho, co žalobce během řízení uvedl, vyplynulo, že ne vždy bylo jednání policistů bezdůvodné a s jinými státními orgány problém neměl.

Mezinárodní ochranu nelze chápat jako další variantu legalizace pobytu v situaci, když relevantní důvody k jejímu udělení na straně žadatele absentují. K této problematice žalovaný poukázal na judikaturu, která již byla součástí napadeného rozhodnutí. Pokud žalobce v žalobě zmiňoval vážnou újmu, která by měla spočívat v obavách z jednání policistů, nedomnívá se žalovaný, že by obavy žalobce byly vzhledem k jeho dosavadním tvrzením reálné a nelze ji podřadit pod § 14a odst. 1 a 2 písm. b) zákona o azylu, neboť zde absentuje míra závažnosti, aby takovou újmu bylo možno označit za vážnou. V tomto případě nejsou ani naplněny důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. a), c) a d) zákona o azylu. Nedůvěru v možnost řešit problémy s policisty ve spolupráci s orgány státu vyslovuje žalobce až v rámci žaloby. Své závěry žalovaný podpořil odkazem na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68. Závěrem žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále též „s. ř. s.“), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek uvedených v § 51 odst. 1 s. ř. s.

Po přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí dospěl soud k závěru, že **žaloba není důvodná**.

První žalobcová námitka, která je procesního charakteru, směřuje proti postupu žalovaného, který dle jeho názoru nebyl v souladu s § 4 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť dle jeho tvrzení nebyl předvolán na seznámení se s podklady rozhodnutí, nýbrž pouze na pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Tímto postupem mu mělo být znemožněno připravit se na případné námitky a návrhy na doplnění dokazování a je tedy logické, že žádné ani nevznese, čímž byl zkrácen na svých procesních právech.

Dle ustanovení § 4 odst. 3 správního řádu „*správní orgán s dostatečným předstihem uvědomí dotčené osoby o úkonu, který učiní, je-li to potřebné k hájení jejich práv a neohrozí-li to účel úkonu*“.

Z obsahu správního spisu vyplynulo, že bylo žalobci předvolání č. j. OAM-704/ZA-ZA11-2016-6 v dvojazyčném provedení doručeno 19. 8. 2016, což stvrdil svým podpisem. V tomto předvolání byl žalobce obeznámen s tím, že seznámení s podklady rozhodnutí ve

věci mezinárodní ochrany proběhne dne 24. 8. 2016 v 10:00 hod v příslušné místnosti a místě. Dle protokolu o tomto úkonu č. j. OAM-704/ZA-ZA11-2016-14 byly žalobci předloženy podklady, které správní orgán ve věci shromáždil. Žalobce prohlásil, že mu postačuje výčet informací, seznamovat se s jejich obsahem nechce, rovněž se nechtěl vyjadřovat ke způsobu jejich využití a k jejich zdrojům. Konstatoval, že nechce navrhnout doplnění podkladů. Na přímý dotaz, zda chce uvést nové skutečnosti a informace, které by měl vzít správní orgán v úvahu, uvedl že ne.

Námítka žalobce je tedy nedůvodná, postup žalovaného při předvolání k seznámení s podklady i následné seznámení proběhly v souladu se zákonem. Byla poskytnuta lhůta 5 dní na přípravu, kterou soud pokládá vzhledem k okolnostem případu za přiměřenou. Po seznámení s podklady měl žalobce, jak vyplývá ze správního spisu, možnost navrhnout doplnění podkladů, o což neměl zájem.

Další námitka žalobce směřuje proti postupu žalovaného při aplikaci zákona o azylu, neboť skutkový stav nepodřadil pod žádnou právní normu upravující udělení mezinárodní ochrany.

Jak soud zjistil ze správního spisu, v žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce jako důvod uvedl, že jeho pobyt v České republice byl zrušen, nechce se vrátit do Vietnamu, chce v České republice zůstat. Ve Vietnamu pracoval ve firmě, nelíbilo se mu tam, nechce se tam vracet. Výslovně uvedl, že jiné důvody nemá. Ve Vietnamu má manželku a dvě dosud nezletilé děti. Při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce mimo jiné dále uvedl, že ve Vietnamu pracoval jako řidič. V roce 2008 se dozvěděl o možnosti podnikat v České republice, vyřídil si tedy příslušné doklady a odjel. V České republice původně několik měsíců podnikal, později začal pracovat ve firmě na zpracování komunálního odpadu. Kvůli práci se nezdržoval v místě hlášeného pobytu, nevyzvedl si doporučený dopis od cizinecké policie a z toho důvodu mu byl zrušen v červenci 2014 pobyt. Pokoušel se odvolat, v roce 2016 obdržel výjezdní příkaz. Do Vietnamu se nechce vrátit, proto požádal o azyl. Vietnam není demokratická země. Když pracoval jako řidič, stávalo se mu, že ho zastavila policie, a to i v případě, když nic neprovedl a chtěla po něm peníze, úplatek. V některých případech tam nějaký malý důvod byl. Pokud by dobrovolně nezaplatil, vždy by byli schopní najít nějakou chybu. Vždy, když policisté provedou pořádnou kontrolu, nějaký důvod se najde. Takovému jednání je vystaveno více lidí. Žalobce se s policisty hádal, nadával jim, oni mu vyhrožovali odebráním řidičského průkazu, jednou obdržel jeden trestný bod, v případě tří bodů dojde k odebrání řidičského průkazu. Žalobce vždy policistům zaplatil, když se to stalo, je to nejlepší řešení, aby ho pustili dál na cestu. S těmito problémy se žalobce potýkal přibližně od roku 2001, od doby, kdy začal pracovat jako řidič. O možnosti podnikat v České republice se dozvěděl až v roce 2008, rozhodl se tedy, že to zkusí. Neví, jestli obdobné problémy jsou i v jiných zaměstnáních, pracoval pouze jako řidič. Se státními orgány žádné problémy neměl. V případě návratu se obává opět problémů s policisty, kdyby je zase potkal. Na návštěvě ve Vietnamu byl pouze v roce 2012.

Tvrzení žalobce žalovaný vyhodnotil s ohledem na znění § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Možnou aplikaci těchto ustanovení se zabýval podrobně na str. 3 – 9 napadeného rozhodnutí. Dospěl k závěru, se kterým se soud ztotožňuje, že situaci žalobce nelze podřadit pod žádné z uvedených ustanovení. Protože nebyly naplněny důvody pro

udělení azylu ani doplňkové ochrany, nebyla mezinárodní ochrana žalobci udělena. Žalovaný žalobcem tvrzené jednání policistů posoudil podrobně v rámci úvah o možnosti aplikace §12 písm. b) zákona o azylu, soud se zcela ztotožňuje s jeho závěry, že v této souvislosti nelze shledat odůvodnění strach z pronásledování dle uvedeného ustanovení zákona o azylu. Žalovaný oprávněně poukázal na to, že žalobce sice nesouhlasil s jednáním policistů, nepokusil se však o žádnou nápravu a nelze tedy konstatovat, že by bylo jednání vyděračů schvalované státem. Správně konstatoval, že v jednání policistů nelze spatřovat jakoukoliv souvislost s rasou, pohlavím, náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině nebo se zastáváním určitých politických názorů. Je zřejmé, že policisté jednali ve snaze se obohatit.

Soud s odkazem na výše uvedené uvádí, že nelze přisvědčit námitce žalobce, že by žalovaný nepodřazoval skutkový stav pod žádné ustanovení zákona o azylu, když právě naopak se ve svém podrobném rozhodnutí zabíral všemi aspekty, ovšem došel k závěru, že v případě žalobce nejsou naplněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Soud připomíná, že námitka žalobce ohledně nepodřazení skutkového stavu byla z větší části obecného charakteru, i soud tedy nyní obecně konstatuje, že úvahy žalovaného při hodnocení skutkového stavu, který vycházel především z tvrzení žalobce, pokládá za dostatečné a správné. Při aplikaci příslušných norem na zjištěný skutkový stav se žalovaný nedopustil žádných pochybení.

Konkrétně žalobce pouze namítal, že s ohledem na postup žalovaného neměl reálnou možnost prokázat své tvrzení, že domovský stát toleroval nezákonné jednání policistů vůči jeho osobě, kterého se žalobce obává i v případě návratu. Nesprávná byla dle žalobce i výtka, že se v zemi původu neobrátil na kompetentní orgány a proti policistům nepodnikl žádné kroky. Tyto orgány pracují dle žalobce v součinnosti pod rouškou budování komunismu, jak tomu bylo nedávno i v totalitním Československu, a pokud by si žalobce stěžoval, byl by skutečně perzekuován. Jednání policistů žalobce vnímal minimálně jako vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu. Po uzavření, že žádost žalobce je účelová, se žalovaný dle žalobce odmítl zabývat skutečnými důvody udělení mezinárodní ochrany.

Uvedenou námitku soud neshledává důvodnou. Především poukazuje na to, že v průběhu správního řízení žalobce netvrdil, že by domovský stát měl tolerovat nezákonné jednání policistů, nebo že by měl žalobce obavy na toto jednání si stěžovat. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce dokonce o problémech s policií neuváděl nic, zmínil je až při pohovoru, uvedl, že s těmito problémy se potýkal dlouhodobě, připustil, že obdobným problémům čelili i další řidiči. Žalovaný zcela správně poukázal na to, že se žalobce tyto problémy nikdy nepokusil řešit. Za tohoto stavu nelze dopět k závěru, že se jednalo o problém přičitatelný státu. Žalobci v průběhu správního řízení nic nebránilo, aby uvedl veškeré skutečnosti, které ho vedly k podchodu z vlasti, tedy i to, že měl obavy své problémy s policií řešit cestou stížnosti kompetentním orgánům a situace tedy pro něho nebyla řešitelná. Nic takového však neuváděl. Žalovaný tedy oprávněně poukázal na nevyužití této možnosti. Žalovaný měl také možnost prostudovat podklady shromážděné žalovaným a vyjadřovat se k nim, neměl však o to zájem.

Soud rovněž poukazuje na nízkou intenzitu uvedených problémů. Jak žalobce sám uvedl, s popsáním jednáním policistů se potýkal již od roku 2001, z vlasti odešel až v roce

2008. Impulsem pro odchod byla vědomost o možnosti podnikat v České republice. Pokud by se jednáním policistů cítil ohrožen závažným způsobem, jistě by odchod z vlasti řešil dříve, bez ohledu na možnost podnikat v zahraničí. Žalobce netvrdil, že by jednání policistů bylo spojeno s nějakým důvodem, ve kterém lze spatřovat pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Jak uvedl, s tímto jednáním policistů se potýkali i další řidiči. Jak správně uvedl žalovaný, zákon o azylu je výjimečným institutem, nelze na základě něho poskytnout ochranu před jakýmkoliv negativními jevy v zemi původu, nýbrž jen z důvodů výslovně upravených v zákoně o azylu. Je zřejmé, že problémy žalobce nebyly ani takového charakteru, aby v nich bylo možno spatřovat v případě návratu ohrožení vážnou újmu ve smyslu §14a zákona o azylu. Žalobce nikdy nezmínil, že by se obával o svůj život, že by se obával mučení, nelidského či ponižujícího zacházení, vážného ohrožení života nebo lidské důstojnosti. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí zejm. na str. 7 – 8 zabíral všemi možnostmi vzniku vážné újmy, se kterými se zdejší soud plně ztotožňuje. Žalovaný ke svým závěrům došel na základě racionálních a logických úvah, které jsou vzájemně koherentní a nepředstavují vybočení ze správného uvážení, proto nelze dojít k závěru, že se skutečnými důvody odmítl zabývat s poukazem na účelovost žalobcovy žádosti.

Soud se zcela ztotožňuje s názorem žalovaného o účelovosti žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce odjel ze země původu zcela legálně, důvodem byla možnost podnikání v České republice. Svůj pobyt měl upraven dle zákona o pobytu cizinců. O udělení mezinárodní ochrany požádal až po té, kdy pobytové oprávnění pozbyl, a to více než po osmi letech pobytu v České republice. Problémy s dopravní policií, které žalobce vnímal jako příklad absence demokracie, nelze vzhledem k jejich nízké intenzitě a absenci důvodu takového jednání ve smyslu zákona o azylu podřadit pod žádné ustanovení zákona o azylu, nejedná se ani o možnost pronásledování, ani o ohrožení vážnou újmu, která představuje důvod pro udělení doplňkové ochrany. Žalobce připustil, že obdobnému jednání čelili a další řidiči, uvedl, že někdy policisté k zastavení a pokutě měli důvod. Žalobce čelil pouze možnosti udělení pokuty, případně bodů, což se stalo pouze jednou, žalobce nesdělil, zda se jednalo o případ, kdy policisté skutečně našli na jeho straně nějaké pochybení, či zda to bylo zcela bezdůvodně. S tímto jednáním se potýkal po celou dobu, kdy byl řidičem, tedy asi osm let, z vlasti odjel až poté, co se dozvěděl o možnosti podnikat v České republice. Žalobce nevyslovil žádné obavy z možnosti stupňování problémů s policií, obával se pouze, že pokud stejné policisty po návratu potká, bude se jejich jednání opakovat. Situace řešil tak, že vždy zaplatil, nikdy si na jejich jednání nestěžoval. Z chování policistů je zřejmé, že jejich snahou bylo se na úkor žalobce obohatit, nikoliv cílená persekuce žalobce z konkrétních důvodů.

Soud poznamenává, že mezinárodní ochrana je specifickým právním institutem, který má za cíl poskytovat ochranu státu osobám, které se nacházejí v závažných situacích. Tato ochrana je ovšem omezena tím, že situaci žadatele lze subsumovat pod některý z explicitně uvedených důvodů v zákoně o azylu. Institut mezinárodní ochrany nemůže být vnímán jako další krok, díky kterému by žadatel mohl získat povolení k setrvání na území, je nutné tedy důsledně odlišovat působnosti zákona o azylu a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

Na závěr soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, čj. 4 Azs 129/2005-54, podle kterého „*obecné tvrzení stěžovatele o obavách z pronásledování či*

nebezpečí, které mu hrozí v zemi původu, bez prokázání existence takového nebezpečí, za situace, kdy se stěžovatel v zemi původu neobrátil se svými problémy na příslušné orgány, nelze podřadit pod zákonem vymezené důvody udělení azylu. Nebyla-li žádost o azyl podána bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co stěžovateli nebyl pro pozdní podání žádosti prodloužen pobyt, na území České republiky pobýval nelegálně a hrozilo mu správní vyhoštění, svědčí to o její účelovosti.“

VII. Shrnutí a náklady řízení

Krajský soud na základě shora provedeného posouzení neshledal žalobu důvodnou, a proto ji ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s. **zamítl**.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 26. ledna 2018

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
K. M.